

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit Gül** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla dilerim.

Filiz KERESTECİOĞLU
Ankara Milletvekili

Son yıllarda haklarında soruşturma başlatılan yurttaşların bilgisayar, telefon, tablet, hard disk gibi elektronik cihazlarına el konulmakta ve yıllarca cihazları iade edilmemektedir. Oysa, Ceza Muhakemesi Kanunu, ancak soruşturmada, başka surette delil elde etme imkanının bulunmaması halinde, elektronik cihazların kopyalanması, bu kopyalama işleminin arama mahallinde yapılması ve ancak şifrenin çözülmemesi vb nedenlerle bilgilere ulaşılamaması halinde, cihazlara el konulması gerektiğini düzenlemektedir. Kanunda aynı zamanda, kopyalama işleminden sonra cihazların gecikme olmaksızın iade edileceği de belirtilmiştir. Oysa bu usullere uyulmadan cihazlara el koymak olağan bir prosedür haline gelmiştir.

Diğer yandan, CMK'nın 134 ve 135. Maddeleri uyarınca cihazlara el konulabilmesi için suçlamayla söz konusu cihazın bağlantısının ortaya koyulması gerekmektedir. Ne var ki, çoğunlukla böyle bir bağlantı bulunmamakta; hatta gözüaltına alınan kişiler, üzerlerine atılan suçlamayı dahi öğrenememektedir. Yalnızca gözüaltına alınan kişilerin değil; aynı konutta yaşayan diğer yurttaşların da cihazlarına el konulduğu görülmektedir. Ayrıca usule göre, alınan yedeğin bir örneğinin prosedüre uygun olarak hak sahibine veya vekiline teslim edilmesi gerekmektedir. Oysa yurttaşlara cihazların kopyalarının da teslim edilmediği görülmektedir. Pek çok kişinin mesleki ve kişisel arşivleri de bu şekilde yok edilmiştir. Bu cihazların bazılarının başka şahıslarca kullanıldığının tespit edildiği vakalar dahi mevcuttur.

Üstelik birden fazla kez gözüaltına alınan kişilerin cihazlarına her seferinde tekrar el konulmaktadır. Üst üste eklenen vergilerle, dünyadaki en pahalı elektronik cihaz fiyatlandırmasının görüldüğü ve kayıtlı çalışanların dahi %40'ının asgari ücretle geçinmeye çalıştığı ülkemizde, binlerce lira değerindeki cihazların her seferinde tekrar satın almasının çok büyük bir yük olduğu ortadadır. Bu "uygulamayla" aslında kişiler, iletişim araçlarının sağladığı olanaklardan ve özgürlükten yoksun bırakılmakta ve ekonomik olarak da cezalandırılmaktadır.

20334

Bu uygulamayla karşılaşan kişilerin avukatları sıklıkla cihazların iadesini talep etmesine ve mahkemeler bu talepleri ara karara almasına rağmen, cihazların iadesi yapılmamaktadır. Cihazlar iade edilmediği için yapılan işlem, fiili bir müsadere cezası haline gelmiştir. Söz konusu durum o kadar yaygın bir hal almıştır ki, internette dahi bu konuda yüzlerce yazı ve tartışma bulunmakta; yurttaşlar cihazlarını nasıl geri alabilecekleri konusunda çeşitli kanallardan bilgi edinmeye çalışmaktadır.

Bu konuda emsal bir karar da mevcuttur. Yargıtay, bir siyasetçiye hakaret ettiği gerekçesiyle elektronik cihazlarına el koyulan bir yurttaşın yaptığı başvuru üzerine 5 Temmuz 2018'de bu bağlamda bir karar vererek elektronik cihazlara el konmasının ölçüsüz bir uygulama olduğunu ifade etmiştir. Fakat söz konusu karara rağmen bu konuda bir iyileştirme olmadığı görülmektedir.

Bu bağlamda;

1. Son beş yılda kaç yurttaşın elektronik cihazına el konmuştur, bu cihazların kaç, ne kadar sürede sahiplerine iade edilmiştir?
2. Kopyalama işleminin arama mahallinde yapılması; ancak şifrenin çözülmemesi vb nedenlerle bilgilere ulaşılamaması halinde, cihazlara el konulması gerekirken neden bu usule aykırı biçimde tüm cihazlara el konulmaktadır?
3. Cihazların ortalama kopyalanma/incelenme süresi ne kadardır?
4. Kaç avukat, müvekkillerinin cihazlarının iade edilmesi için mahkemelere talepte bulunmuştur?
5. Pek çok kişinin mesleki ve kişisel arşivleri cihazların kopyaları kendilerine teslim edilmediği için yok edilmiştir. CMK'ya aykırı bu işlem konusunda bir inceleme mevcut mudur?
6. Bu uygulama gözaltına alınan kişilere ekonomik bir ceza haline mi getirilmiştir?
7. CMK'nın 134 üncü ve 135 inci maddeleri, Anayasa ve uluslararası sözleşmeler ile Yargıtay kararından bahisle bu hukuksuz uygulamaya karşı ne gibi çözümler geliştirmeyi düşünüyorsunuz?